

Gauzak bestela konta daitezkeelako

Lau lagun, hedabideetan bide luzea egin duten lau izen, aurkituko dituzu argazki agentzia honen atzean: Josu Trueba Leiva, Andoni Lubaki, Gari Garaialde eta Ander Gillenea. Azken biak eseri zitzaizkigun alboan, abiatu berri duten ekimenaren nondik norakoak azaltzeko.

| GARBINE UBEDA GOIKOETXEA |

Bostok, aizue. Nik dakidala, lau zarete.

Gari Garaialde. Bai, eta bi besterik ez ginen izen hori ipintzea erabaki genuenean. Berez, lanik gabe gelditu nintzen egunean hasi zen historia hau. Krisia dela eta, murrizketak izan ziren Argazki Pressen eta hainbat lagun kalean gelditu ginen. Lur jota gelditu nintzen, baina, kasualitatea, biharamunean Andoni Lubakik deitu zidan, arrunt emozionatuta, Libian egin zuen erreportajea Japoniako *News Week* aldizkarian sartu zutelako. Berriak izugarri poztu ninduela esan nion, baina ez nengoela euforiatarako. Elkarrekin tragoxka hartzeko lotu ginen eta han sortu zen zerbait kolektiboa egiteko proposamena. Gero Ander Gillenea eta Josu Trueba Leivarekin bildu ginen.

Ander Gillenea. Egin beharrekoa baina egiteke uzten den gai horietako bat izan da beti, hemen taldean zerbait sortzea.

Eta izena?

Gari G. Andoni Lubakik bota zuen izen hori. Hemengoak ahantzi gabe, kanpora begira egin nahi genuen lan, eta euskarazko izena behar genuen, eramangarria, estetikoa, ingelesezkoa eman zezakeena, edo bederen, zaila izango ez zena. Bazen Italian agentzia bat, Grazia Neri izenekoa, eta horri erreparatzen nion nik, hitz-jokoa nahi nuen, iradokorra. Stok amaierak bilteria gogorazten du, edo hiriarekin lotu liteke, Bladivostok... Gainera bere bokal guztiak o dira, photo-n bezala.

Kooperatiba moduan egituratuta zaudete. Nola antolatzen duzue lana?

Ander G. Horretan ari gara oraindik. Urtebete ere ez da ideia sortu zela, eta ekimena martxan jarri genuenerako iraila zen. Goiz da balorazioetarako.

Gari G. Aski argi genuen denok, sortuko genuenak denona behar zuela izan, denok aginduko genuela. Gogoan dut 90eko hamarkadan argazki kolektiboak jarri zirela modan Frantzia, ez dakit nola antolatzen ziren, baina oso ondo funtzionatzen zuten. Dena den, zerbait kolektiboa behar eta kooperatiba da gogora etortzen den lehena. Besterik bilatu gabe, heldu egin genion eredu horri.

Ander G. Taldeari dagozkion lanak, webgunea kudeatzea edo sare sozialetan jardutea dela, argazkien edizioa edo promozioa eta salmenta dela, hasieratik banatu genituen. Dena den, etengabeko birmoldaketan

gaude, ez baitakizu ongi non sartzen zaren, eta badirelako bestalde, esker txarreko lanak ere, esate baterako, paper kontuak-eta.

Nola hautatzen eta banatzen dituzue gaiak?

Ander G. Nork bere gaiei heltzen die.

Gari G. Hori ere markatu nahi izan genuen hasieratik. Talde lana bai, baina nork bere independentziari eutsita. Ez dugu zertan dena elkarrekin egin, baina egin ostean, Bostok bezala, taldean erabakitzen dugu nola salduko diren lanak. Zenbait gairi kolektiboki heltzea zaila da, eta koordinazioa ere ez da erraza izaten.

Prentsaurreko eta gainerakoetara ez zarete joaten. Nola erabakitzen duzue kolektiboki non egon behar duzuen?

“Egin beharrekoa baina egiteke uzten den gai horietako bat izan da hemen beti, taldean zerbait sortzea argazkigintzan”

Ander Gillenea

Gari G. Argi genuen prentsaurrekoak ez zirela gure esparrua izango. Batetik, ezin dugulako Argazki Pressekin lehiatu, ezta EFErekin edo beste medioekin ere. Bestelakoetara jotzen dugu, beraz. Beti amestu dugu hortik kanpo bazela zer kontaturik, gaiei modu pausatuagoan heltzea zela gure gogo. Eguneroko argazkiaren salmenta oso zaila da, zer esanik ez, kanporako ere Reuters, France Press edo AP dituzunean. Hor ere jardungo dugu, baina beste gauza batzuk ere beharko ditugu.

Autore lana da zuena?

Ander G. Beharbada ez da oso erreal gure lana horrela planteatzea, edo behintzat, hortik bizitza. Emango balu, nahiko genuke, baina ez dugu egun batetik bestera lortuko.

Zein da bakoitzaren esparrua?

Ander G. Printzipioz, erreportaje sozialak interesatzen zaizkit, baina ez nago horretara itxita. Txetxeniari buruzko erreportajerik ez nuke egingo, adibidez. Nire grina ez da guda. Errazago, bakardadea bezalako gaiei helduko nieke, edo ahanzturari.

Gari G. Niri, lehen planoan ez dauden gauza horiek interesatzen zaizkit. Ander, Josu eta hirurok pareko gabilitza kasuotan, nik ere ez

Bostok Photoko lau kideak. Ezkerretik eskuinera: Gari Garaialde, Andoni Lubaki, Ander Gillenea eta Josu Trueva Leiva.

“Beti amestu dugu prentsaurrekoetatik kanpo bazela zer kontaturik, gaiei modu pausatuagoan heltzea zela gure gakoa”

Gari Garaialde

du gerrarako grinarik. Horretan Andoni Lubaki dugu espezialista.

Baina gerraren atzean dagoena interesatzen zait. Argazki Pressen lanean arin nintzen Tunisiako iraultza piztu zenean. Handik Egiptora pasatu zenean, gogoan dut *Berriako* kazetari bati esan niola, goazen orain Tunisiara, gertatutakoak zer arrasto utzi duen jarraitza, hauxe da momentua.

Hurbileko gauza askok pizten didate jakinmina, baita gatazka politikoak ere. Azken finean herri honetan mugimendu nagusia hor dago, eta horrek gauza asko ditu sakontzeko eta beste modu batera esplikatzeko. Esate baterako, kartzela barruak, erbesteratuak, eguneroko prentsan agertzen diren horiek, baina beste modu batera kontatuta.

Bestelako lanek eguneroko babarrunak eltzetik ateratzeko lain emanaz gero, noizbehinka gustuko lanei heltzeko aukera izatea, horrek ematen dit itxaropena. Dirurik nekez emango dizutelako, baina bai gogobetea, lan txukuna egiteko parada...

Argazkilaritza bizi daiteke?

Gari G. Zaila dela argi dago, eta gainera gauzak okertu egin dira, baina bada hortik bizi denik, Anderrek 15 urte daramatza horrela.

Yaritzza Paumier Sanz nekazaritza teknikaria, azukre kainabera aldatuko duten lursail bat lantzen. Guantanamo (Kuba), 2010eko azaroaren 24an. Historiako borrokarik garrantzitsuenetako baten liderrak dira Kubako emakumeak: Elikadura-subiranotasuna. (Josu Trueba Leiva / BostokPhoto)

Ander G. Bai, ateratzen da bizitzeko lain. Urtetan bizi kalitate handia izan dut, denbora izan dudalako, besteak beste, familiarekin egoteko. Argazkigintza, dena den, arlo zabala da.

Gari G. Nerori ere horretatik bizi izan naiz Argazki Pressekoea bukatu zitzaidan arte. Gipuzkoan ez da jende askorik izango, 30 bat lagun ezagutzen ditut prentsarako argazkilaritzatik bizi direnak. Nola bizi diren? Batzuk hobeto, eta besteak okerrago. Kontratupean apenas dago argazkilaririk, medioei ez zaielako argazkilariekiko loturarik interesatzen, gehienak kolaboratzaileak dira. Nolanahi ere, batzuek diru asko irabazten dute.

Argazkilari izatea zer da?

Gari G. Bizio bat.

Ander G. Bizioa, eta aldi berean lanbidea. Hortan zorte onekoak gara, gustuko lana dugu eta.

Gaur egun, telefonoan ere argazki-kamara dugulako, eta baliabide teknologikoak horretara ere bideratu direlako, nornahi da argazkilari. Nola eman balioa zuen lanari?

Ander G. Kalitatea da giltza. Argazki onak egitea.

Gari G. Lehen, momentuko argazkiak eman zezakeen dirua, beste inork ez zuelako egiten. Gaur, sakeleko telefonoa atera eta edonork egin ditzake, baina ez dira beti egiten. Kasuotan beste zerbait bilatzen ahal duzu. Hauxe da gauzak beste modu batera egiteko momentua. Medioen apustua falta da ordea.

Eguneko argazkia eta argazki landuagoa, hainbat hilabetez jorratutako lanetik hautatu duzun argazkia, berdin ordaintzen badira, hori ez doa inora. Elkarriktuz luzeak egiten direnean, adibidez. Ezin duzu egun osoa pertsona batekin pasa, gero argazkia 10-15 euro pagatuko bada.

Zubietako joaldunak Iturengo bidean, 2014ko urtarrilaren 27an. (Ander Gillenea / BostokPhoto).

Ander G. Baina beti bada norbait baldintza horiek onartuko dituena.

Gari G. Geure artean kexu agertzen gara sarri, baina eguneroko ohitura txarrak eta ajeak ere hor daude: tokira iritsi, kliskatu eta ospa egitea, esate baterako.

Ander G. Urte luzetan, jendeak ez du bere burua zaindu. Freelance hasi nintzenetik lan ugariri eman diot ezezkua, diruz eskas ibilita ere, baldintza kaxkarrak zirelako. Beste zenbaiteskaintako baldintzetan hartzen zuten lana, gaizki eta zabar pagatzen zitzaien eta haiek ere halamoduz erantzuten zuten, argaz-

◦ ERDIKO KAIERA

kia baloratzen dela esaten da, baina ez nago ados, ez papelean, ezta interneten ere. Interneten jendeak edozer irensten du. Eztabaida luzeak izan ditut hori dela eta. Esate baterako, Donostiako olatuak zirela eta, zenbait mediok galeriak sortu zituzten, jendeak bidaltzen zuen guztia sartzeko. Nire ustez, askoz hobea da hamar on sartzea, inongo baherik pasatu ez duten ehun baino, mozkorraldi horretan 50era nekez iritsiko zarelako. Jendearen iraupena da gakoa interneten, orri bakoitzean zenbat denbora pasatzen duen, kobratu ahal izateko, baina irautea beste modu batera ere landu daiteke.

Papera dela eta, teoriko batek dagoeneko aspaldi esan zuzenez, egunkarietan biharamunekoa dela sumatu behar da. Eragozpena da bertako langileentzat, oraindik ez baitakigu hori nola egiten den, baina nabarmena izan behar du

“Bestelako lanek babarrunak eltzetik ateratzeko lain emanez gero, noizbehinka gustukoei heltzeko aukera izatea, horrek ematen dit itxaropena. Dirua nekez ematen dute, baina bai gogobetea”

Gari Garaialde

hurrengo egunean ari zarela, ezin dira gauzak kontatu sarean egunean bertan egin den bezala.

Ander G. Krisiak ez du balorazioa aldatu. Lehen bazen dirua irudia gehixeago zaintzeko, baina ez zen inor jartzan edizio lanetan, ez zen aukeraketa ere fundamentuz egiten beti.

Gari G. Kalitatea ematen duzunean, ez zaitu horrek salbatuko, baina sumatu egiten da, eta jendeak aldeko jarrera erakusten du. Bestalde, papelean argazki bakarria sartzeko tokia besterik ez baduzu, ongi, bakarria jarri, baina erakutsi gainerakoak interneten. Horretarako, webgunea egokitu behar duzu. Jarrera falta da. ■

Sadr Cityko hilerri juduan, haur musulman bat jolasean, hobien gainean jauzika. Auzune xiiaren erdian dago hilerria, behin eta berriz suntsitu dute. 2012, Bagdad, Irak. (Andoni Lubaki / BostokPhoto)

Parot doktrina indargabetu ondoren, senide eta lagunak Martuteneko kartzelaren kanpoaldean, Jose Angel Biguri noiz kaleratuko zain. biharamuna arte ez zuten askatu. Donostian, 2013ko azaroaren 26an. (Gari Garaialde / BostokPhoto).

kiak zaindu gabe. Alderantziz egin behar dela ikasi dut nik: kalitatea eman eta gero eskatu.

Gari G. Kalitatea eman, hori beti. Lana hartu behar duzu gauza asko baloratu eta gero, baina hartu baduzu, lana ondo egin.

Nola ikusten dituzue hedabideak?

Gari G. Ez dago giro. Hor da krisia, ekonomikoa eta hedabideena, paperarena... Argaz-